

రాజాధిరాజ....రాజమార్గాల తేజ....వంది
 మాగధులు స్తోత్రంచేసే రాజాధిరాజు కాక
 పోయినా రంగపురం జమీందారు రాజా
 రావుబహదూర్ రంగరాజుగారి దివాణం—
 రాణివాసంతో, దాసదాసి జనంతో, విందులు,
 విలాసాలు, నాట్యాలు, అతిథి అభ్యాగతు
 లతో కళకళలాడేది—ఆయన గారి ముఖ్య
 హామీ గుర్రపు స్వారి. ఎంత ధైర్యవంతుడో
 మంచి గుర్రం కనిపిస్తే కొంకండా చదిలే
 వారుకారు. అరడజనుకి తక్కువ కాకుండా
 నల్లగా, ఎత్తుగా బలంగా గుర్రం విగలాడే
 గుర్రాలు సాలలో యెప్పుడూ ఉండేవి. వాటి
 సంరక్షణ, మాలిష్కే ప్రత్యేక మనుషులు.
 రోజూ ఉదయం సాయంత్రం గంట స్వారి
 చేసేవారాయన. తెల్లదొరలు అటులుగా వచ్చి
 నపుడు గుర్రపు పందేలుండేవి. ఆయన
 కుటుంబంలో ప్రతి ఒక్కరూ అడమగ
 అందరూ ఐదో ఏటనించి గుర్రపు స్వారి
 నేర్చుకోవలసిందే. రేసుల పోటీలలో పీటీకి
 వెళ్ళి రేసులలో పాల్గొనడం ఆయనకున్న
 వ్యవసాయలో ఒకటి. గుర్రాలకంటేనేం, వాటి
 పోషణకై తేనెం, రేసులకై తేనెం సాలినా
 వేలకి వేలు ఖర్చుపెట్టేవారాయన.

ఈ కథంతా ఈనాటిదికాదు. ఆ రంగరాజు
 గారు పోయి ఏభై ఏళ్ళు అయింది. ఆయన
 కొడుకు వెంకటవతిరాజుగారు కాలధర్మం
 చేసి పదేళ్ళయింది. వెంకటవతిరాజుగారి
 సుపుత్రుడు రమేష్ చంద్రుడు. రమేష్ చంద్ర
 రాజా కాదు ఉత్తరమేష్ చంద్రుడే అతను.
 వెంకటవతిరాజుగారి హయాంలోనే జమీం
 దారీలు పోయాయి. భరణాలు ఏర్పడ్డాయి.
 రంగరాజుగారితోనే సగం జమీం ఆయన వ్యవ
 సాయం, సరదాలకి, విలాసాలకి వెళ్ళిపోయింది.
 ఆయన కొడుకు వెంకటవతిరాజు మిగిలినది
 కర్పూరంలా వెలిగించాడు. ఇప్పుడు ఆ
 దివాణం కళకళలాడడంలేదు. ఆ దాసదాసి
 జనం లేరు. విందులు, విగోదాలు లేవు.
 దివాణం సున్నానికైనా ముగిసినట్లుగా
 పాడుపడినట్లు యిపోయింది. ఆ గుర్రపుశాలలో
 గుర్రాలన్నీ పోగా ఒకే ఒక గుర్రం మిగి
 లింది. అది రమేష్ చంద్రగారి గుర్రం. అది
 ఏమయినా సరే అమ్మదానికి మలేదని పట్టు
 పట్టగా తోడులేనిదానిలా ఒకే గుర్రం మిగి
 లింది.

రమేష్ చంద్ర ఈ దేశం చదువు

గుర్రపు కళ

నవ్వుక (వంటబట్టక) విదేశంలో బిజినెస్
 మేనేజ్ మెంట్ కోర్సు చదవడానికి వెళ్ళి పది
 హేను రోజుల క్రితమే స్వదేశం, స్వగ్రామం
 తిరిగి వచ్చాడు. రావడం పెద్ద స్ట్రెసుతోనే
 వచ్చాడు. ఆ గ్రామంలో భూములు, ఆస్తులు
 అన్నీ అమ్ముకుని పిటీ వెళ్ళి ఓ రోలింగ్
 ఫాక్టరీ స్థాపించాలని, ఆ విధంగా చదివిన
 చదువుని సార్థకపరచుకోవాలని అనుకున్నాడు.
 విదేశాలలో వుండివచ్చాక డర్టీ ఇండియాలో
 అందుగా డర్టీ విలేజ్ లో వుండాలంటే అతనికి
 ముళ్ళకూడ వున్నట్టుంది. లంకంత కొంపకి
 ముసలికల్లి సుభద్రాచేవి—ఇద్దరు దాసీలు,
 ఇద్దరు నౌకర్లు.... పూర్ణో ఎటు చూసినా
 పచ్చని పొలాలు, చుట్టూ కొండలు-రైతులు,
 ఆవులు, గేదెలు—తప్ప సివిల్ లైట్ ఎట్
 మానెంజ్యూర్ లేని ఆ డర్టీ పూర్ణో దినమొక
 యుగంలా వుంది. ఆస్తులు అమ్ముకు వెళ్ళి
 పోయే ఆ కొద్దిపాటి వ్యవధి కూడా భరించలేని
 దిగా ఉందతనికి. ఎంతకని పుస్తకాలు చద
 వడం, ఎంతకని రేడియోగ్రాం వినడం
 ఉదయం గంట, సాయంత్రం గంట గుర్రపు
 స్వారి-రాత్రి డ్రీంక్స్.... రికార్డు-పుస్తకాలు
 తిండి-విద్ర-పదిరోజులకే యీ జీవితం విసు
 గొత్తి ఎప్పుడు పోదామా అని వుంది.
 ఫారీన్ లో అలవాటయిన మదిరతోపాటు
 మగువతోనం అతనికి శరీరం తపిస్తూంది.
 ఇదే ఏ సిటీలోనో అయితే పర్చు బరువునిబట్టి
 టేస్టుబట్టి కావల్సినవారిని ఎన్నుకోవచ్చు. ఈ
 డర్టీ విలేజ్ లో పేడ పిసుక్కునేవాళ్ళు తప్ప
 ఎవరూనూ సాయంత్రం గుర్రపు స్వారితో
 వంటిండా చెమట పట్టాక, వేడిసిళ్ళు టబ్
 బాత్ తరువాత వెచ్చవెచ్చని పిస్కి-తరువాత
 అతనికి యింకా వెచ్చనిదేదో కావాలనిపిం
 చేది. కావల్సింది దొరక్క—నిద్రపట్టక....
 పక్కటెడ దొర్లి.... తన మత్తులో నిద్ర
 లోకి దారేవాడు. గత పదిహేనురోజులుగా
 అదే రోటీన్ తో విసిగెత్తిపోయిన అతనికి....

ఆ తెల్లారి.... అంటే అతని సంభాషణలో
వుదయం తొమ్మిదింటికి లేవగానే....
 కిటికీలోంచి.... ఓ జవ్వని దర్జన మిచ్చింది.
 బంతిపూవు రంగుచీరకి ఎర్రంయ. పచ్చ
 జాకెట్టు-జడలో చామంతులు.... నెత్తిన పచ్చ
 గడ్డి మోపుతో వయ్యారంగా గుర్రాలశాల
 వైపు వెడుతుంది. గుర్రాలశాలలో రంగు
 గుర్రానికి మాలిష్ చేస్తున్నాడు. దూరంనించే
 చూసినా రమేష్ కళ్ళల్లో కాంతి వచ్చింది
 ఆమెని చూడగానే. యిన్నాళ్ళకి తను వెతుకు
 తున్నదేదో దొరికిందనిపించింది. బ్రష్ నోట్లో
 పెట్టుకునే చక్కచక్క మేడదిగి గుర్రాలశాలవైపు
 వెళ్ళాడు. గడ్డిమోపు కింద పడేసి వంగుని
 గడ్డి విప్పి గుర్రం ముందు వేస్తూంది.
 వంగున్న ఆమె వంపు సొంపులు చూసేసరికి
 రమేష్ రక్తం వేడెక్కింది. చామనచామ
 అయితేనేం ఆమె మొహంలో మంచి కళ
 వుంది. పెద్ద పెద్ద కళ్ళు—తీర్చినట్లున్న కను
 బొమలు, ముక్కున ఒంటి తెల్ల రాలు
 ముక్కుపుడక. వంకుల జాతు లొంగక
 చెల్లాచెదరై నుడుటిని పడుతుంది. ఏదో
 నవ్వుతూ రంగడితో మాట్లాడుతుంటే
 తెల్లటి పలువరన తక్కువమంది. పెదాలు
 కాస్త నల్లగా వుంచేనేం ఆ పెదాలలో, కళ్ళ
 లోనే ఏదో ఆకర్షణ వుందనిపించింది
 రమేష్ కి. ఆ ఎత్తు, లావు, నడుం, అబ్బ
 యేం ఫిగర్.... అందగత్తై కాదు.... కాని
 ఆమెలో ఏదో ఆకర్షణ.... దీన్నే గాబోయి
 యింగ్లీషులో స్మార్ట్ నెస్ అంటారు. ఉత్తి
 స్మార్ట్ నెస్నే కాదు సెక్సీగా వుంది. ఈ
 లలనామణి హఠాత్తుగా ఎక్కుడనించి వచ్చి
 పడింది. అసలేవరూ ఇన్నాళ్ళ తన కళ్ళు ఎలా
 మూసుకుపోయాయి వాటె లక్కి డే....
 ఓహో.... ఆ పల్లెటూరి డ్రస్సులోనే యింత
 ఆకర్షణీయంగా వుంది. కాస్త నాజూను
 డ్రస్సింగ్ అవుతే.... ఆమె వలువల్ని తలపుల్లో
 వలచి చూసి ఆనందిస్తున్నాడు ఆ కళగా.
 అబగా.... అలికిడికి తలెత్తి చూసిన రంగు
 యజమానిని చూసి తడవిడపడ్డాడు. రంగు
 నిశ్చలం అయిపోగానే తలెత్తిన సీతాలు....

సి.నామెస్వరి

కొంచెగా చూసాడు రమేష్. తాలు నిలు వెల్లా పులకరించింది. చినబాబుగని నువనన తలనూనె, వంటికి రాసుకున పొడరు వానన, బట్టలని పారినవెంటు అన్ని సువాసనల మధ్య ఆ మెరిసిపోతున రంగు, మాటల్లో చూపుల్లో కొంచెతనం చినబాబు తనమీద చూపించే శ్రద్ధా-అతని పొగడ్డలు అన్నీకలిసి సీతాలని వివశురాలని చేసేసాయి. కళ్యాణి రమేష్ మోహంలోకి చూడలేక పోయింది. 'సీతాలు ఇదిగో' అంటుచూడు. నేవంటే నీకు యిష్టమేనా. నేను బాగున్నానా లేదా చెప్పాలి. మరి నీ రంగడికన్నా బాగున్నానా లేదా. ఇదిగో యీ నురు రూపాయలు తీసికెళ్ళి మంచి తెచ్చి జరిచీర కొనుక్కో" అంటూ చేతిలో కుక్కాడు నోటు. 'అమ్మో వద్దండి, మావేట బాడో' భయంగా అంది.

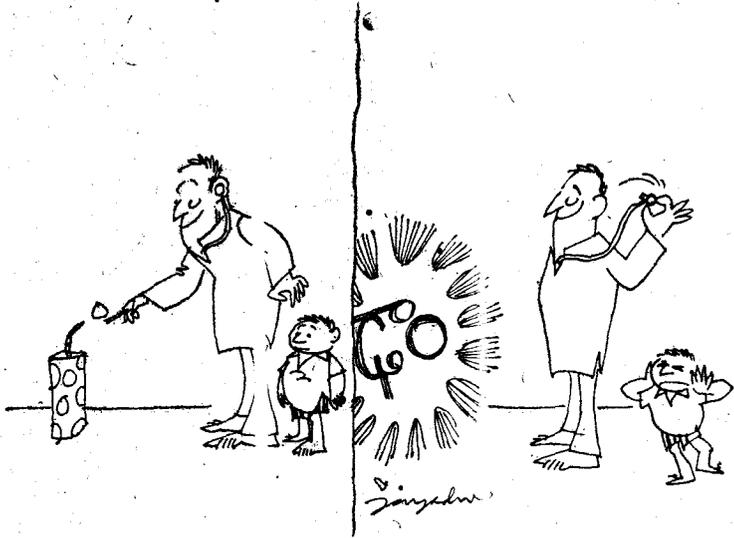
"ఏమనడు - నేనిచ్చానని పుతాలే... చూడు-రాత్రి రంగడు పడుకునా క మెల్లిగా యీ గదిలోకి రా. తలుపుతీసి వుంచుతా, ముందువైపునించి కాక వెనకవైపు తలుపు తీసి వుంచుతా. మెల్లెక్కిరా. ఎవరూ చూడరు. పదకొండు దాటాక—యిటుచూడ యీ కిటికీ లోంచి బ్యాటరీలైటు యిలా వెలిగిస్తా.... రంగడు నిద్రపోయాడో లేదో చూసి వచ్చేయి...." మెల్లిగా ఆమె బజం మీద చెయ్యివేసి నొక్కి తమకం చూస్తూ అన్నాడు. సీతాలు అర్థంకానట్లు తెల్లపోతూ చూసింది. 'ఏమిటలా చూస్తావు - అర్థం కాలేదా.... సీతాలూ పొద్దుట నిన్ను చూసిందగ్గిరనించి నా మనసు మనసు రోలేదు.... సీతాలూ నీవెంత బాగున్నవో తెలుసా....' అంటూ చటుక్కున సీతాలు వెదాలమీద ముద్దు పెట్టుకుని 'అదిగో రంగు వచ్చేస్తాడు. రాత్రికి మరిచిపోకు' అంటూ బులు వేలితో రాపి చిటికెవేసి వెళ్లి తన కుర్చీ గో కూర్చున్నాడు. చిన్నదొరలాంటి పెద్దది బిడ్డ.... అంత గొప్పవాడు తన అందాన్ని మెచ్చి, తనని కోరాడు.... ఆ వెదాలమీద ఆ ముద్దు అతని మాటలు, చేష్టలు, (డబ్బు— ఆ ఆందం, ఆ హోదా అన్నీ) విసి సీతాలు మతి పోగొట్టేశాయి. బాహ్యస్మృతి కోల్పోయిన దానిలా మంత్ర ముగ్ధులాలా వుండి పోయింది.

న్నాడన్న మాటేగాని వాడి మనసు మనసులో లేదు. వాడి మనసులో రగిలే ఉదేకం చేతల్లో చూపిస్తూ గుర్రాన్ని జోరుగా బర బర మాలిష్ చేస్తున్నాడు. వాడి మనసు, శరీరం ఉకోపంతో, అవమానంతో, కోపంతో ఉడికిపోతోంది. రాత్రినించి ఏదో చెయ్యాలి, ఏదోచేసి కసితీర్చుకోవాలన్న కక్ష నిలవ నీయడంలేదు. నిన్నరాత్రి.... గురించి తలుచు కున్నకొల్ల వాడివళ్ళు సలసల కాగిపోతుంది. నిన్న రాత్రి చటుక్కున ఎందుకో మేలకువ వచ్చింది. పక్కన సీతాలు లేదు. పెరట్లో కెళ్ళిందేమీ వచ్చేస్తుందేమోనని కావేపు అలా నిద్రమత్తులోనే చూశాడు. అరగంట దాటినా వాలేదు. రంగడు చటుక్కున లేచి చూశాడు — తలుపు చేరేసివుంది.

పెరట్లో చూశాడు. లేదు. సీతాలూ అనిపించాడు పలకలేదు. రంగడిలో ఏదో అనుమానం చోటుచేసుకుంది. వారం రోజులనించి సీతాలు ప్రవర్తన వింతగా వుంది. మనిషి ఏదో పరధ్యానంగా వుంటుంది. ఇదివరకులా నవ్వుతూ సరదాగా మాట్లాడడంలేదు. విలిస్తే విసుక్కుంటుంది. దగ్గరకొస్తే చీదరించుకుంటుంది. ఏమడిగినా ఏం లేదంటుంది. ఎంతసేపూ చిన్న బాబుగారిచ్చిన పొడరు, స్పృలు, వెంట్రు పూసుకుని ముస్తాబయి అద్దంలో చూసుకుని మురిసిపోతూంది. సాయంత్రం అయ్యేసరికి ఇదివరకు లేనిది కొత్తగా స్నానంచేసి బజార్లో కొన్న తెల్లచీర కట్టుకు ముస్తాబవడంచూసి మొదటిరోజు సంతోషించాడు. తీరా ఆ ముస్తాబు తనకోసం కాదన్నట్టు సీతాలు రంగ

* * *
 - వారం రోజులు గడిచాయి. ఆ రోజు ఉదయం రంగడు గుర్రానికి మాలిష్ చేస్తు

డిని దగ్గరకి రాసియకుండా తల ఎప్పుంటూ మూలుగుతూ వడుకుంది. వారంవి చీ రోజూ ఏదో వంక....మూడు రోజులు సానం కాలే దంది....ఏదో చెప్పుతూంది. ఓ రాత్రి సీతాలు పక్కలో లేడు. లేచి చూసేవేళకి ముటనించి తలుపు తీసుకువచ్చి పడుకుంది. ఎక్కడికెళ్లా వంటే బయట ఏదో చప్పుడయితే చూసానంది. సీతాలు వ్యవహారం, అవతల చిన్న దొర వ్యవహారం....ఎప్పుడూ సీతాలేది అని అడ గడం, రికార్డులు పెట్టి వినమనడం స్నేహితులు పొడర్లు నీ వెళ్ళానికీయరా అని దారంగా యాయడం, అడక్కుండానే పాత ప్యాంట్లు పర్లులు ఇచ్చాడు. సీతాలతో ఎంతో సనువుగా మాట్లాడుతాడు. ఇద్దరూ తన సమయగానే నవ్వుకుంటారు....ఏదో అనుమాన తొంగి చూసినా చిన్నదొర ఉదారం ముంద అణగారి పోయింది. నిన్న రాత్రి సీతాలు ఎంతకీ రాక పోతే, ఆ అనుమానం బలపడింది....అలా నడిచి భవంతి ముందువైపు వచ్చాడు. చిన్న దొర గదికింద నిలబడ్డాడు. చిన్నా ఏవో మాటలు నవ్వులు వినపడ్డాయి. అలా చీకట్లో దెయ్యంలా నిలబడ్డాడు రంగడు.... రెండు గంటల తరువాత సీతాలు కిందకివచ్చి గుడిసె వైపు వెళ్ళింది. రంగడు ఒక్క ఉరుకున సీతాలు జుత్తు పట్టుకు బరబర గ కిసెలోకి యిచ్చుకువెళ్ళి శక్తి వున్నంతవరకు బాదాడు. సీతాలు కుక్కిరి బిక్కిరి మనకుండా పడింది. సీతాలని కొట్టి అలిసిపోయిన రంగడు-కొట్టా ల్పింది సీతాలని కాదని, సీతాలని బిభృషెట్టి వలవిరిపిన చిన్న దొరనని గ్రహించాడు. ఇంత ద్రోహమా-యింత అన్యాయం-ఇంత

ఘోరమా...వాళ్ళ కాళ్ళకింద బతికేవాళ్ళమని యింత అబుసా....ఉడికిపోయాడు. తనకింత ద్రోహంచేసిన చిన్న దొరని వదలకూడదు... వదలడు.-వరవర గుర్రానికి మాలిష్ చేస్తున్న రంగడి వెదడులో ఆలోచన మెరిసింది. చకచక పరిగె తిన్నతే పొలాలకి అడంపడి కొండలవైపు వెళ్ళి తనక్కావలసిన ఆకులు కొన్ని తుంపి తీసుకువచ్చాడు. గడ్డితోకలిపి గుర్రానికి దగ్గరుండి తినిపించాడు. గుర్రపు కళ్ళెం తీశాడు. గుర్రంలాగే అకళ్ళమూపాత బడింది. తోలుపటకా చాలాచోట్ల పాతబడి, నలిగి ముడితలుపడి తెగిపోవడానికి సిద్ధంగా వుంది. గడ్డికోసే కత్తితీసి తెగిపోవడానికి సిద్ధంగావున్న ఆ గాల్లని మరింత కోశాడు మరి కాస్త పట్టువదలింది....గుర్రానికి జీను వేసి రేడి చేశాడు. రమేష్ యధాప్రకారం నిద్రలేచి బెడ్ కాఫీ నేనించి గుర్రపుస్వారికి బయలుదేరాడు ఉత్సాహంగా. ఈ వారంగా రమేష్ ఉత్సాహంగా వుంటున్నాడు. కాస్త విసుగు తగ్గి కులాసాగా వున్నాడు... పనులన్నీ చకచక పూ రిచేస్తున్నాడు. యింక నాలుగైదు రోజులలో పూర్తి కావచ్చు. యిలాగా కాలక్షేపానికి సీతాలు బాగా పనికొచ్చింది. ఆ ఉత్సాహంతో గుర్రాన్ని అదిలించాడు. గుర్రం సకిలించింది....కదలడానికి ఎండుకోమొరాయించింది. గింజుకుంది. 'ఏంరా, ఏం వచ్చింది దీనికి వాళ్ళ' రంగడిని అడిగాడు. 'ఏం లేదు దొరా, యిన్నాళ్ళు బద్దకంబలిపి యిప్పుడు పరిగె త్తాలంటే వళ్ళు పంగడంలేదు రెండు తగిలించండి-' అన్నాడు. రమేష్

కాలితో గుర్రం దొక్కలో తన్ని కళ్ళెంతో అదిలించాడు. దొక్కపోటు తిన్న గుర్రం పొరుషంగా ముందుకురికింది. తిన్న ఆకుల పసరు పనిచేయడం ఆరంభించి పిచ్చిపట్టిన దానిలా పరుగు లంకించుకుంది. ఆ పరుగు.... అనహజంగా వుందనిపించినా చాలా రోజుల తర్వాత గుర్రంమీద యింత జోరుగా సవారి చెయ్యడం ఉత్సాహమనిపించి కళ్ళెంతో యింకాస్త అదిలించాడు. గుర్రం వెర్రి ఆవే శంతో పొలాలు గట్టుదాటి కొండవాలు మీదకి పరిగె త్తింది. రాళ్ళు రప్పలు, చెట్ల చేమలు దాటి దుముకుతూ....ఎంతో వేగంగా పరిగెడు తున్న ఆ వేగానికి మొదటిసారిగా రమేష్ భయ పడి కళ్ళాలు బిగించి లాగాడు. గుర్రం ఆగ లేదు. శివం ఎ త్తినదానిలా ఆ పరుగు ఆ జోరు చూసి రమేష్ కి చమటలు పట్టాయి. భయంతో గుర్రాన్ని అదుపులో పెట్టడానికి కళ్ళెం మరింత జోరుగా బిగించి లాగాడు. పటుక్కున కళ్ళెం తెగి తోలు పటకా చేతిలోకి వచ్చేసింది... రమేష్ బి తరపోయాడు. కళ్ళెం పదులయి పోవడంతో మరింత అడ్డు అదుపు లేనట్లు పిచ్చిగా పరిగె త్తసాగింది గుర్రం-ఆ వేగానికి తట్టుకోలేక బోర్లా గుర్రాన్ని కరుచుకుపోయి పిచ్చిగా గుర్రాన్ని ఆపాలని వ్యర్థ ప్రయత్నాలు చేస్తూ కేకలుపెట్టసాగాడు. ఆ కేకలకి హడలి పోయినదానిలా గుర్రం ఎటు వెడుతున్నదీ తెలీకుండా గుట్టులు, రాళ్ళు దుమికేస్తూంది... కొండ యెక్కేసింది. అవతల కొండవాలలోకి దిగడం ఆరంభించి పల్లంలోకి మరింత వేగంగా జారిపోతూ పరిగెడ్తూంది....రమేష్ పై ప్రాణాలు పై నేపోయాయి....కళ్ళు గట్టిగా మూసుకున్నాడు. గుర్రం కాలు ఓ కొండ రాయమీద మడతపడి, జారిపడి వేగంగా కిందకి దొర్లుకుంటూ పడిపోసాగింది... గుర్రంతోపాటు రమేష్ అతి ఘోరంగా కొండరాళ్ళ వెంట దొర్లిదొర్లి కింద లోయ లోకి విసిరేయబడ్డాడు. అతని ఆర్తనాదం కొండల్లో ప్రతిధ్వనించింది.

'గుర్రపుకళ్ళెం'-అదుపులేకుండా పరిగె త్తే గుర్రాన్ని బంధించడానికే కాదు, ముడిపడ్డ బంధాలని తెంపడానికీ పనికొస్తుంది.

